REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 212. **Brașov, Sâmbătă 25 Septemvrie (8 Octomvrie).** **1904.**

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șése lunĭ 12 coróne, pe treĭ lunĭ 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și strěinătate: Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Catolicii ungurĭ și reforma școlară.

In curênd se va întruni érășĭ dieta ungară și partidele protipendate, ce au loc în acéstă dietă, se pregătesc pentru viitórea campanie ḑisă parlamentară.

Era de prevěḑut, că în afară de cestiunile la ordinea ḑilei, ce privesc gravamenele neîmplinite ale obstrucționiștilor de odinióră, partidul catolic séu poporal, cum se numesce, va trebui sě ia și el posițiune hotărîtă în afacerea proiectului de reformă școlară a lui Berzeviczy.

Nu puțină sensațiune au făcut la timpul sěu prelații maghiarĭ catolicĭ, pe carĭ ministrul Berzeviczy îi chemase la prima anchetă asupra amintitului proiect, prin atitudinea lor unilaterală șovinistă și puțin concordantă cu nisuințele de independență ale clerului catolic. Acești prelațĭ intr'aceea n'au vorbit în numele partidului poporal, nicĭ a episcopatului catolic, ci șĭ a esprimat fie care în parte părerile sale. Totușĭ s'a putut bine observa la ei o tactică, ce făcea a crede, că au vorbit pe basa unei directive comune, ce au primit'o mai înainte.

Trăsătura acésta comună în atitudinea prelaților catolicĭ maghiarĭ la ancheta amintită, care a surprins și a indignat așa de mult pe toțĭ cei nepreocupațĭ, era, precum scim, sprijinirea nisuințelor de maghiarisare ale ministrului față cu scólele confesionale nemaghiare, pe cuvênt că ar fi lipsite de patriotism, și stăruința de a-se crea școlelor confesionale maghiare catolice o situațiune aparte privilegiată. Cu alte cuvinte, vaḑă ministrul ce trebue sě facă, ca sě aducă la reson pe Valahĭ, Slovacĭ etc., dér pe ei, catolicii, sě-i lase în pace, căcĭ ei n'au lipsă nicĭ de dresură patriotică, nicĭ de maghiarisare.

Pressa catolică maghiară — înțelegem cea independentă — n'a prea fost mulțumită cu acéstă atitudine a prelaților romano-catolicĭ la anchetă. Totușĭ n'a desavuat'o și a dat sě se cunóscă, că stă și ea sub influența lozincei, ce se dase de la Strigoniu, sě nu se întrepună pentru Românĭ, Slovacĭ etc., și sě-i sacrifice, căutând a salva interesele învěțămêntului catolic.

Acum primatele vede sosit momentul sě ia posiție cu tótă taběra episcopatului catolic față cu tendințele de reformă școlară ale lui Berzeviczy; de aceea s'a hotărît sě convóce pe ḑiua de 19 Octomvrie o conferență episcopéscă, punênd la ordinea ḑilei, pe lângă cestiunea pendentă a autonomiei, și afacerile școlare.

E vorba adecă de galvanisarea cunoscutului elaborat al congresului catolic și e vorba apoi cum sě se unéscă nisuința de a înființa autonomia catolică, cu nisuința lui Berzeviczy de a lovi în cap odată pentru tot-déuna principiul autonomiei confesionale pe terenul învěțămêntului public.

Organul partidului poporal, vorbind de conferența episcopéscă, găsesce, că la acea tristă anchetă despre care am vorbit, s'a accentuat prea puțin punctul de vedere catolic și că planul de reformă al lui Berzeviczy e o mare lovitură dată și școlelor catolice, căcĭ prin ea ministrul umblă sě confisce și astfel de drepturĭ ale catolicilor, carĭ au fost prevěḑute de congresul catolic în faimosul sěu elaborat.

Va sě ḑică primatele Vaszary și cu statul sěu major va trebui în cele din urmă sě ia o posiție bine definită și hotărîtă față cu proiectul lui Berzeviczy.

Nu putem sci, ce speréză catolicii ungurĭ. Noi însě nu ne putem face ilusiunĭ despre lupta ce o vor da episcopii catolicĭ, după cele petrecute până acum.

Fără îndoială, că și de rêndul acesta primatele unguresc va fi învitat, ca de obiceiŭ, la marele sfat și pe episcopii bisericei române unite. Nicĭ-odată aceștĭ prelațĭ românĭ — décă vor lua parte la conferență — nu vor vedé mai mult ca acuma, cât de rěu au făcut de la început, că au întrat, mai întâiŭ numai ca benevolĭ, în acest sfat romano-catolic. Nicĭ-odată, ne temem, nu s'au aflat mai mult, ca acum stând înaintea acestui sfat episcopesc, între Scyla și Caribde.

Ce sě facă mai întâiŭ archiereii românĭ, carĭ vor da ascultare invitării lui Vaszary? Sě protesteze în contra elaboratului de autonomie al congresului catolic, orĭ sě caute a se feri de tactica, ce o vor desfășura vlădicii maghiarĭ față cu proiectul de reformă al lui Berzeviczy?

Sultanul pentru introducerea limbei române. Din *Constantinopol* vine următórea scire importantă:

„Patriarchul ecumenic a fost chemat alaltaerĭ la Yldiz-Kiosk, unde *Tașin-pașa* primul secretar al Sultanului, i-a esprimat **dorința Sultanului, că patriarchatul trebue sě permită Românilor din Macedonia întrebuințarea limbei lor naționale de către preoțiĭ românĭ în biserică.** In acest cas preoțiĭ românĭ ar fi numițĭ de către mitropoliții patriarchiștĭ. Secretarul Sultanului a declarat Patriarchului, că *acésta este inevitabil*, de óre ce *cererea Românilor macedonenĭ e sprijinită de câteva marĭ puterĭ.* Patriarchul a declarat, că *acésta este imposibil*, căcĭ o asemenea cerere este făcută numai de către minoritatea Românilor macedonenĭ (?!) influințațĭ de propaganda română. La urmă Patriarchul a promis, că va aduce dorința Sultanului la cunoscința sf. Sinod. Se asigură că membriĭ sinodului par *a nu voi sě cedeze* în acéstă privință“.

O întrebare economică ce se impune.

— Fine. —

Când scriitorul acestor rêndurĭ s'a apucat de compunerea „Manualului complect de agricultură rațională în limba română“ a avut în vedere nu pe proprietarii marĭ și marii cultivatorĭ, pe carĭ noi Românii de dincóce de munțĭ nu-i aveam, ci spera și conta, că va fi sprijinit de către *băncile române*, autoritățile nóstre școlastice reuniunile culturale și de către comunele bogate; și a avut în vedere cu deosebire trebuințele inteligenței nóstre de la sate și orașe. de a se informa ca factorul principal al luminei și culturei. Cu deosebire preotul, învěțătorul, noțarul, carĭ au 12—16 anĭ de studiu, sunt decĭ și ómenĭ cu carte și și cultivatorĭ tot-odată, cu

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(4)

Feréstra sclipitóre.

De F. **Clemens.**

— Urmare. —

„Ia spune“, dise Moulin către Silvin, care îi aducea tocmai cafeaua, „ce fel de munte este acesta?“

„Muntele acesta din față?“

„Da“.

„Acesta n'are nici un nume. Este numai o ramificație a muntelui celui mare cu piscul stâncos“ și Silvin arătà cu mâna spre un munte uriaș ce se vedea la orisont.

„Locuiesce cineva colo sus?“ întrebà Moulin mai departe.

Ordonanța începù sě rîdă. „Acolo? Cine sě locuéscă acolo? Cum vèniți la ideea acésta?“

Detectivul, deprins a-șĭ tăinui observațiunile în vederea, că în viitor ar puté sě li-se atribue vr'o importanță, rěspunse indiferent: „Am întrebat așa. Va sě ḑică nu locuesce nimenĭ?“

„Dómne feresce!“

„Și nu este acolo sus vr'o colibă de vînător? Séu vr'un adăpost pentru turiștĭ?“

„Pe acolo nu umblă nicĭ vînătorĭ, nicĭ turiștĭ. Nimenĭ nu póte urca acea cóstă prăpăstiósă“.

„Eu din parte-mĭ nu o găsesc tocmai așa prăpăstiósă, ca sě nu o pótă urca un turist mai dibaciŭ“.

„Hm“, — Silvin měsurà cu ochii unghiul păretelui, — „póte sě avețĭ dreptate. Dér nu e numai prețipișul, care îi reține pe turiștĭ, ci mai ales surpăturile și pietrișul ascuțit. Orĭ cine s'a încercat până acum, n'a isbutit sě se suie mai departe, decât vr'o sută de metri. Și până în vîrf trebue sě fie vr'o cincĭ sute cu totul“.

Detectivul n'a mai ḑis nimic, dér fenomenul zărit la pisc nu voia sě-i iésă nicĭdecum din cap. Efectul de lumină ce l'a observat nu putea sě vină decât de la vr'o sticlă, probabil așa-dér că de la vr'o feréstră. Cum sě fie însě acolo o feréstră, décă nu este o căsuță séu colibă? Și ce fel de căsuță póte sě fie aceea, despre care nimenĭ nu sciea în oraș și care era zidită pe un vîrf de munte, pe care încă nimenĭ n'a umblat?

Moulin nu-șĭ putea imagina aceste lucrurĭ altmintrea, decât că ele stau în legătură cu contrabandiștii și s'a decis a cerceta mai de aprópe.

Inainte de tóte șĭ-a cules informațiunĭ despre munte și despre cestiunea, décă ar fi cu putință, a se urca pe el, precum și despre aceea, décă are cineva o idee, că acolo s'ar afla vr'o locuință? La amêndouě întrebările i-se rěspundea negativ. Toțĭ ḑiceau, că pe aicĭ prin împrejurime sunt alte regiunĭ mai frumóse și mai accesibile, unde sě facă cineva escursiunĭ.

Moulin dedea din cap neîncredětor. N'a pomenit nimenuia nimica despre fenomenul, ce l'a zărit, șĭ-a propus însě sě stea la pândă și a doua ḑi. Dér a doua ḑi ostenéla i-a fost zădarnică. N'a ținut cont de clima aspră și schimbătóre din Cauterets. Douě ḑile după olaltă, sórele orĭ nu s'a arătat de loc, orĭ s'a ivit în órele de după amiaḑĭ, așa că Moulin n'a putut sě vadă sclipirea.

In sfîrșit a sosit și o diminéță senină. Abia a deschis Moulin ochii și s'a convins despre acésta, s'a sculat imediat și înarmat cu un binoclu, s'a pus la feréstră.

Orĭ cât îșĭ sforța însě ochii, n'a mai putut vedé sclipirea. Curios lucru! Póte n'a fost decât o ilusie optică séu un fenomen isvorît din cine scie ce condițiunĭ întîmplătóre!

Desilusionat, voia tocmai sě se retragă, când de-odată zări sclipirea. Puse binoclul la ochĭ, dér orĭ cât s'a opintit, imposibil sě recunóscă altceva, decât numai punctul sclipitor, pe care îl věḑuse și mai înainte. Acum s'a mai convins, că obiectul, pe care îl credea că e o feréstră sclipitóre, nu se arată decât în momentul, când sórele ce apare de după crésta munților rěsăritenĭ, sta în dreptul strașinei de la casa unde locuia dênsul. Indată ce sórele a trecut de la acest punct, fenomenul dispărea. Incă și mai mult! După cum a putut observa Moulin în cele douě diminețĭ senine ce au urmat, sclipirea nu se putea vedé din nicĭ o altă posiție, decât numai de la feréstra odăii sale și și de acolo numai în timpul scurtei perióde, când sórele descria arcul cel mai larg al ḑilei. Imprejurările acestea erau tot atâtea doveḑĭ, de ce n'a observat până acuma nimenĭ fenomenul.

Moulin îșĭ punea întrebarea: ce o

frumósă stare materială independentă, carĭ ar puté sĕ facă multe încercărĭ în contul şi pe risicul lor propriu. Apoi avea în vedere, că preoţii, învĕţătorii şi notarii noştri sunt toţĭ eşiţĭ din opincă — *fii ai satelor* — şi ei se întorc la etatea de 21—24 de anĭ în mijlocul poporului, din care au eşit — decĭ aprópe toţĭ în flórea vieţii şi cu focul sacru al tinereţei, ér nu ca preoţii săsescĭ, carĭ vigórea tinereţei şĭ-o petrec de ordinar pe la oraşe şi numai la declinul vieţii ajung preoţĭ *surghiuniţĭ* la sate.

Şi care tinĕr cu carte, sĕ nu fie doritor de progres, şi avênd focul sacru în vine, sĕ nu doréscă sĕ facă ceva bine şi de progres în satul sĕu, în comuna sa natală orĭ adoptivă, în favorul sĕu şi al poporului?! Şi s'a adresat şi a contat cu deosebire la sprijinul inteligenţei, pe care o credeam destul de deşteptă şi avansată în studii şi învĕţătură, ca cunoscênd pe fie-care sătean după puterea şi inteligenţa sa în parte, şi pe principalii cultivatorĭ din sat, în *lungile serĭ de érnă* şi în sĕrbătorĭ, sĕ-i adune, sĕ discute la olaltă diferite teme economice şi sĕ pună la cale unele îmbunătăţirĭ economice şi agricole, carĭ sĕ servéscă şi celorlalţĭ sătenĭ de model şi imitaţiune.

Decĭ către aceştĭ factorĭ şi luminătorĭ ai satelor, ca fruntaşiĭ cultivatorilor noştri de prin sate, ne-am adresat şi ne-am dat silinţa, pe cât ne-a stat în putinţă sĕ-i luminăm asupra tuturor cestiunilor economice privitóre la agricultură. Ni-s'a părut util şi necesar ca sĕ facem cartea completă — sĕ trateze în merit tóte cestiunile şi sĕ nu lăsăm crâmpeiŭ, ca sĕ lase pe cetitor şi cultivator la jumĕtatea drumului şi cu carul în baltă, cum se dice.

Esperienţa de profesor de aprópe 2 deceniĭ şi fiind în continuu în contact cu esigenţele culturei marĭ şi a celeĭ micĭ, au edificat pe autorul acestor rêndurĭ pe deplin asupra ei — că asupra tendinţei şi ţinutei cărţei nu s'a înşelat, afară de unele micĭ pasagiĭ, unelte şi maşinĭ învechite, carĭ vor mai puté fi reduse. Credea însĕ că în vol. II, fitotechnia, la capitolul fênaţelor şi păşunilor a făcut esces de zel, cum se dice, şi era decis a reduce unele din numerósele figurĭ şi cliseurĭ de plante. Cădêndu-i însĕ un autor german în mână, care a scris despre cultura cailor în Ungaria şi Transilvania — l'a convins de contrarul, că adecă reducênd ceva din acel capitol, ar comite *o adevĕrată crimă* faţă cu naţiunea sa şi faţă cu ţéră — de a reţine şi substitui tocmai părţile cele mai importante şi mai de valóre.

Obiecţiunea principală, ce se face cărţiĭ şi pe care a audit'o din diferite părţĭ, ar fi că *este scumpă*, în colo economiştiĭ au clasat'o, că *o înţelege tótă lumea.*

Resultatul practic: Comunele politice românescĭ în Ungaria, Transilvania şi Bucovina trec peste o miie; cele mixte, unde Românii sunt în mare numĕr, încât susţin biserică, şcóle proprii etc. trec érăşĭ peste o miie; din cele dintâiŭ comunele politice ar fi putut abona cartea amintită singure direct — în cele mixte bisericile şi şcolile, reuniunile — despărţĕmintele etc. Care preot nu ar puté abona o carte, şi a o plăti în 4 anĭ, câte un volum pe an?! Totuşĭ comunele nóstre sunt prea sĕrace, ca sĕ aboneze orĭ cumpere o carte economică românéscă care sĕ le fie de tot ajutorul şi îndrumătorul desinteresat — dér sunt destul de bogate, ca sĕ piérdă un milion dintr'un condeiŭ de es. casul de la Boiţa. Ast-fel ca corolar la „Compasul“ Băncilor despre desvoltarea economică a poporului nostru destăinuesc, că din Manualul de agricultură raţională în 4 volume— s'au vêndut în 1903 — cărţĭ pentru 56 coróne în total — în Transilvania şi Ungaria, dér autorul a trebuit sĕ dea pe singura carte a luĭ Wrangel 86 mărcĭ germane — *o singură carte!* — şi apoi pe lângă ea alte 5—6, numai privitóre la un singur capitol — crescerea cailor.

Va întreba cine-va — de ce cărţĭ aşa scumpe? Nu-şĭ putea ajuta autorul sĕ dea cărţĭ mai ieftine, sĕ cumpere 2—3 cu câte o coronă doue? Evident, că mai erau şi cărţĭ de acelea şi în limbile streine. Acele însĕ nu tratau despre raporturile specifice ale nóstre, autorii lor nu au cutreerat ţéra nóstră în lungul şi largul ca sĕ urmăréscă o singură cestiune. In cestiunĭ economice pe lângă studii seriose proprii şi muncă conscienţiósă, eştĭ dator sĕ vedĭ şi cunoscĭ şi părerile unor autorităţĭ de rangul întâiŭ în acea materie.

Apoi în cestiunile economice *nu precupeţirea şi ieftinătatea* decide, când este vorba de angajarea de capitalurĭ însemnate, ca sĕ fie productive, şi de a da poveţe unui popor întreg şi în situaţiunĭ economice atât de variate!

Decĭ nu cărţile cele mai ieftine şi compilaţiunile şi resumatele sunt cele mai bune, ci acele cărţĭ carĭ studiéză mai detailat condiţiunile şi necesităţile poporului. Ast-fel angajezĭ pe popor în cheltuielĭ zadarnice şi-l ruinezĭ. Aşa-dér nicĭ în mare, nicĭ în mic nu am brodit'o? Evident, că mişcarea economică nu póte sĕ plece numai de la noi agronomii, când nu suntem susţinuţĭ şi încuragiaţĭ.

Dr. G. M.

„Autonomie şi afacerĭ şcolare.“

Un oficios maghiar anunţă, că primatele catolic Claudiu *Vaszary* a convocat pe episcopii catolicĭ în conferenţă pe diua de 19 Octomvrie în palatul primatelui din Buda. Se va discuta în conferenţa acésta despre *autonomie şi afacerile şcolare*.

Din incidentul acesta diarul „*Alkotmany*“, organul partidului poporal catolic, publică în nr. de la 6 Octomvrie sub titlul de mai sus un lung prim articol, pe care îl reasumăm în următórele:

„*Alkotmany*“ incepe prin a spune, că se bucură de convocarea conferenţei episcopilor catolicĭ şi de scirea, că în acea conferenţă, se va desbate asupra *autonomiei* şi *afacerilor şcolare,* amêndouĕ cestiunĭ fórte importante.

Noi, dice „A—ny“, aşteptăm în ambele aceste cestiunĭ o întorsătură decisivă de la conferenţa episcopilor. In vorbirea cu care s'a presentat camerei, Tisza a promis *sĕ înfiinţeze autonomia*, şi nu este imposibil, că şi autonomia catolică figuréză în cadrul acesta, ca un punct în politica de corteşire a lui Tisza. Tisza este avisat la simpatiile catolicilor, ca şi la ale protestanţilor. Guvernele anterióre s'au îngrijit sĕ se pregătéscă un plan de autonomie, care sĕ nu descătuşeze forţele marĭ ale catolicismului, prin urmare Tisza nu prea are sĕ se témă de puterea autonomiei catolice.

Décă ne gândim — dice diarul — că în decursul de până acum al guvernării lui Tisza, el şĭ-a dat silinţa a satisface interesele cele mai diferite, ca sĕ câştige încrederea ţĕrii, e posibil, că se ocupă serios şi cu întroducerea autonomiei, — de aceea autonomia va forma obiect de desbatere în conferenţa episcopilor. De altmintrea Berzeviczy însuşĭ a declarat în parlament, că *elaboratul congresului se află spre opinare la cercurile cele mai competente.*

Causa şcolară, din pricina reformei instrucţiunei poporale a lui Berzeviczy, încă e actuală şi importantă. Décă ne reamintim *ancheta cu decurs trist*, în care s'a desbătut proiectul de lege şi în care punctul de vedere catolic şĭ a aflat apĕrătorĭ aşa de puţinĭ, atuncĭ avem motive ponderóse de a ne pune încrederea în conferenţa episcopéscă. *Planul de reformă a lui Berzeviczy este o mare lovitură pentru şcólele catolice. In urma ajutórelor de stat, întreţinĕtorii de până acum ai şcólelor vor avé tot mai puţină influenţă asupra şcólelor şi învĕţătorilor.* In aceeaşĭ proporţie *va cresce influenţa statului.*

Pe cum am arĕtat la timpul seu, *planul de proiect berzeviczyan confiscă de la întreţinĕtorii şcólei confesionale astfel de drepturĭ* — mai ales la numirea şi disciplinarea învĕţătorilor — carĭ au fost prevĕdute în cadrul autonomiei catolice de elaboratul congresului.

Acum, decĭ, când conferenţa episcopilor pune la ordinea dile autonomia şi afacerea şcólelor, credem că va desbate aceste cestiunĭ *în legătură unele cu altele, şi înainte de ce ministrul îşĭ va presenta parlamentului proiectul sĕu, va face demersurile necesare pentru o astfel de soluţiune a cestiunei, care sĕ nu însemne o înfrângere a sferei de drept a autonomiei şi a viitorului şcólelor catolice.*

De încheiere articolul esprimă speranţa, că conferenţa episcopilor va face tot posibilul, ca „cestiunile autonomiei şi şcólei catolice sĕ se resólve spre binele catolicismului.“

Combaterea malariei.

De **Dr. I. Popp,** medic-colonel.

(5) (Urmare.)

Aceste forme permanente ale parasiţilor sunt carĭ păstréză specia şi mijlocesc propagarea bólei.

Şi cum se face acésta? Cercetătorul american Mac Callum a descoperit la 1897 că acestor forme permanente li-se atribue funcţiunĭ deosebite sexuale, carĭ se practică în afară de corpul omenesc. Aceste forme permanente ale parasiţilor sângelui au primit numele caracteristic de Gamete (soţi). Mac Callum a putut sĕ urmăréscă cu microscopul pe mĕsuţa de obiecte uşor încăldită la probele de sânge ale bolnavilor de malaria, cum filele se desfac de genitorul lor şi sĕ iau în mişcărĭ vioie după gametele femenine pătrundênd în ele prin o apertură mică în formă de pâlnie. Procesul acesta, evident, nu póte sĕ fie decât procesul împărecherii, căruia trebue sĕ-i urmeze alte procese de desvoltare. Conform proceselor analóge observate la ţînţarĭ, ca agenţĭ de alte bóle, s'au putut urmări şi parasiţii malariei cu tóte metamorfósele lor, în ţînţariĭ carĭ deja de mult erau bănuiţĭ.

In curînd s'a constatat, ceea-ce se putea aştepta din capul locului, că procesul împărecherii se face în corpul ţînţarilor tocmai aşa, cum s'a vĕdut pe mĕsuţa de obiecte a microscopului în picăturile próspete ale sângelui. După nenumĕrate cercetări migălóse zoologul italian *Grossi* şi medicul militar anglo-indic *Ross* au constatat la 1898, că parasitul malariei îşĭ sĕvîrşesce reproducţiunea sexuală cu cea mai mare probabilitate numai în ţînţarii aparţinĕtorĭ speciei numită *anopheles*.

Numai la anophel-i s'au putut urmări până la sfîrşit stadiile de desvoltare ale reproducţiunei în corpul ţînţarilor şi s'a putut demonstra că feţii maturĭ sunt capabilĭ de infecţiune.

Este constatat aşa dér fără nicĭ o îndoială, că productul final al reproducţiunei parasiţilor de malaria în anophelĭ, sunt acele formaţiunĭ filare, de forma fusului, subţirĭ şi încovoiate în forma secerei, carĭ la vr'o 8—10 dile după infecţiunea ţînţarului prin absorbirea de sânge de conţinut parasitar, se află cu miile în ganglionele salivare ale acestor gângănii şi carĭ au fost numite *sporozoite.*

Când ţînţarul înţépă, sporozoiţii pătrund cu saliva în rana victimei înţepate şi se desvoltă în om érăşĭ parasiţĭ, carĭ se sporesc prin distribuire asexuală, orĭ se presentă şi în forme permanente, avînd destinaţiunea de a promova reproducţiunea sexuală a parasiţilor în corpul anophelilor.

La 8—10 dile după înţepătura ce a produs infecţiunea, se ivesce primul acces de frigurĭ care precum scim coincide aproximativ în timp cu maturescenţa şi distribuirea parasiţilor inoculaţĭ.

Parasitul malaric al omului se mişcă aşa dér într'un ciclu vital, care se desfăşură în douĕ chipurĭ deosebite, aşa că în om are loc o sporire asexuală, ér în corpul ţînţarilor anopheles-i o reproducţiune sexuală. Circularea parasitului pe ambele căi ale înmulţirei sale o face ţînţarul prin înţeparea bolnavului de malaria, de la care se infectéză, şi prin înţeparea omului sănătos, căruia îi inoculéză parasitul metamorfosat. Este o cale circulară acésta, care se întórce la sine însaşĭ şi pe care se sĕvîrşesc peripeţiile parasiţilor.

De şi frigurile intermitente în stadiul modern al sciinţei nu corés-

---

sĕ însemneze descoperirea sa? Stetea ea în vr'o legătură cu daraverile contrabandiştilor? Décă sclipirea acésta în adevĕr provine de la o feréstră, şi décă prin urmare acolo se află o casă séu colibă, nu mai încape aicĭ o îndoiélă, că aicĭ avem de a face cu isprăvile contrabandiştilor.

Însĕ décă toţĭ dic că muntele este insurmontabil, cum au putut sĕ ajungă acolo contrabandiştii? Cum au putut sĕ-şĭ zidéscă o casă, séu fie măcar o colibă? Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai mult îl ardea, sĕ vadă odată resolvită enigma.

Căcĭ aicĭ avea de a face cu o enigmă. Asta nu se mai discută. Tocmai fiind-că cósta prăpăstiósă era considerată ca impracticabilă, ea oferea contrabandiştilor un refugiu sigur, inexpugnabil. Cine scie, póte vr'unul din ei a dat peste vr'o potecă tăinuită, şi împreună cu tovarăşii sĕi şi-a zidit acolo o căsuţă? Ei sunt sigurĭ, că acea căsuţă nu se póte vedé de jos. O fi ascunsă în tufiş şi în dosul molidvilor şi décă feréstra a ajuns sĕ fie visibilă, acésta se póte atribui de sigur împrejurării, că vijelia o fi rĕsturnat vr'un arbore tocmai dinaintea ferestrii şi astfel s'a făcut posibil sĕ se vadă sclipirea.

Ajuns aicĭ, el s'a decis, ca a doua di sĕ întreprindă o încercare, décă nu cumva va puté sĕ lămuréscă taina ferestrii sclipitóre. S'a gândit mult, că óre n'ar fi bine sĕ comunice cuiva planul sĕu. Precauţiunea îi dicta acéstă mĕsură, prudenţa însĕ nu. Décă bănuiala lui era justă, atuncĭ nu era permis sĕ afle nimenĭ despre ceea-ce avea în gând. Un singur cuvênt nesocotit ar fi fost de ajuns sĕ-i avertiseze pe culpabilĭ, carĭ de sigur îşĭ aveau urechile pretutindenea şi atuncĭ uşor ar fi găsit ei mijlóce de a înlătura tot ce ar puté da loc la bănuială, eventual de a-i ascunde lui sórele. Nu! Mult mai bine va fi sĕ observe tăcere absolută. Numai atâta a comunicat lui Silvin, că mâne diminéţă are sĕ plece în escursiune încă înainte de rĕsăritul sórelui şi că nu se va întórce decât târdiu. Ordonanţa a trebuit sĕ-i pregătéscă merinde suficientă. A doua di dimineţa îşĭ luà sacul în spate, un revolver şi un cuţit şi cu o prăjină de turist în mână plecà în cercetare.

(Va urma.)

pund numirei de *malaria*, totuşi păstrăm acéstă numire greşită ca un mijloc de înţelegere cosmopolit.

Ar mai fi de amintit că există mai multe varietăţi de anopheles. Aşa în Italia şi la noi sunt patru varietăţi. Ei se desvoltă în mlaştine şi smârcurĭ. Durata evoluţiei lor de la ou şi până la insect aripat ţine vr'o 30 ḑile. Cuiburĭ de anophelĭ pot sĕ se producă din întimplare şi în locuinţele ómenilor. La două — trei ḑile după ce au eşit la lumina ḑilei, ei simt necesitatea hranei. Femeiuşca se hrănesce cu sânge obţinut prin înţeparea animalelor şi ómenilor. Bărbătuşii se hrănesc cu miere şi nu înţépă. Sunt mai micĭ şi mai delicaţĭ decât femeiuşcele. Un insect desvoltat are inclusiv trombuţa de înţepat, 1 cmt. Nu sunt sburătorĭ dibacĭ, — mai mult fâlfâie şi se târăsc. Ḑiua se ascund sub podurĭ, arborĭ séu sub tufişurĭ umbróse şi umede, în pivniţe etc. şi stau mâlcom până séra, când apoi ies în cete. Sunt fórte susceptibilĭ pentru sóre, plóie şi mai ales pentru vînt: se retrag în ascunḑĕtórele lor şi nu înţépă. Femeile, décă au supt sânge, sunt sătule, se retrag în ascunḑĕtóre spre a sĕvîrşi mistuirea şi nu mai înţépă. Un ospĕţ le este suficient pentru câte 10 ḑile şi mai bine. — Erna se prăpădesc cei mai mulţĭ. Femeiuscele însărcinate ernéză mare parte prin locuinţele ómenilor. Stau nemişcate şi înţépă numai incidental. In Martie îşĭ părăsesc quartirele de érnă, şi ies sĕ sugă sânge, căcĭ numai décă sug sânge se pot desvolta ouĕle. Prin April séu Maiŭ avem deja o nouă generaţiune.

După ce am arătat fiinţa malariei şi felul cum se produce, a rĕmas sĕ vorbim despre *mĕsurile potrivite pentru a ne feri de acéstă bólă.*

(Va urma.)

Rĕsboiul ruso-japones.

Asediul Port Arthurului. — Un raport al generalului Stössel.

Generalul *Stossel* a adresat Ţarului următorul raport telegrafic despre luptele cele marĭ de la Port-Arthur:

„*23 Septemvrie*: Sunt fericit de a pute raporta Majestăţiĭ vóstre, că atacurile, ce Japonesiĭ le-au dat timp de patru ḑile contra fortăreţei, *au fost respinse cu pierderĭ enorme pentru inimic*, graţie eroismului trupelor. Din ḑiua de 17 Septemvrie până în diminéţa ḑilei de 23 Septemvrie, inimicul a bombardat cu putere liniile nóstre de apĕrare şi au dat asalturĭ pe fronturile de la nord şi de la vest ale fortăreţei şi contra fortificaţiunilor de campanie înaintate. *Tóte aceste atacurĭ repeţite şi neîncetate au fost respinse.* Mai rĕmăsese în mânile inimicului numai două redute de campanie de la Templu şi la reservuriĭ, carĭ încă au fost cu totul distruse prin ghiulelele esplosive. Japonesiĭ au fost distrus deja reservoriile. Ultimul *asalt de la muntele Înalt l'am respins adĭ diminéţă la órele 5.* Inimicul ocupase deja acolo posiţiunile blindate pe muntele Inalt şi aşedară tunurĭ - revolvere, cu carĭ mitraliau pe ale nóstre. Locotenentul *Podgorsky* a fost trimis în acel loc de generalul *Kondracenko*; locotenentul avĕnd cu el vînĕtorĭ şi soldaţĭ de geniu comandaţĭ de un colonel, au aruncat, după indicaţia colonelului *Irmann* în părţile blindate ale posiţiunei *bombe încărcate cu piroxilină* şi le deteră foc. *Japonesiĭ luară fuga, cuprinşĭ de grózā şi de panică.* Căpitanul *Sycew* îĭ urmărì cu vînĕtorii sĕi. Colonelul *Irmann*, care a condus acţiunea acésta, arată că locotenentul *Podgorsky* este principalul autor al completei evacuărĭ a muntelui Înalt de către inimic. **Japonesiĭ pierdură mai mult de 10,000 ómenĭ.** Toţĭ soldaţiĭ noştri s'au distins în aceste lupte, în deosebĭ însĕ generalul *Kondracenko*, colonelul *Irmann*, generalul *Sycew* şi locotenentul *Podgorsky*. Trupele au combătut cu eroism, mai ales ómeniĭ regimentului 5, carĭ erau conduşĭ de dorinţa, ca acest bastion al Rusiei în Estremul Orient sĕ-l apere până la ultima picătură de sânge.

„*30 Septemvrie.* După sângerósele asalturĭ de la 19—23 Septemvrie oraşul s'a bucurat de linişte relativă. Actualmente inimicul lucréză cu activitate şi *înaintéză încet.* Bombardarea continuă contra forturilor şi a *interiorului fortăreţei.* Trupele garnisónei fac dese eşirĭ. Spiritul trupelor continuă a fi rĕsboinic. Răniţiĭ însănĕtoşaţĭ trec dilnic din spitale în rêndurilor luptătorilor. Rugăm pe Dumneḑeu ca nouĕ sĕ ne dea victoria, ér Maj. Vóstre sănĕtate“.

O scire telegrafică venită prin Londra anunţă, că *flota rusă a eşit din port* în largul măriĭ şi s'a încurcat în luptă cu flota admiralului *Togo*. Resultatul luptei navale nu e cunoscut.

Situaţiunea în Manciuria.

Agenţia telegrafică rusă din Petersburg anunţă, pe basa scirilor venite din Charbin, că *Kuroki* ar voi sĕ împresure aripa stângă ruséscă şi că grosul trupelor japonese ar voi sĕ înainteze contra centrului rusesc.

Agenţia „Reuter“ primesce scirea, că după tóte semnele, Ruşiĭ şĭ-au ales Tienlingul ca basă de operaţiune. *Kuropatkin* nu va desfăşura resistenţă, de cât în casul când *Oyama* ar voi sĕ trécă peste fluviul Hunho.

După o scire necontrolată din Petersburg; *Kurcpatkin* e firm decis a profita de anotimpul favorabil. Tóte semnele arată, că Ruşiĭ vréu sĕ-şĭ rĕsbune pentru Liaoyang. Ofiţeriĭ ruşĭ speră, că s'a sfîrşit cu retragerea şi că în curênd se va începe ofensiva.

SCIRILE ḐILEI.

— 24 Septemvrie v.

Familia regală română la Iaşĭ. In ḑilele de 2 şi 3 Octomvrie st. v. serbéză a doua capitală a ţĕrii românescĭ, oraşul Iaşĭ, un mare eveniment istoric. In aceste ḑile se vor sfinţi şi înaugura cele mai vechĭ monumente istorice din România: bisericile „Sf. Nicolae Domnesc“, fondată de Ştefan-cel-Mare la anul 1493 şi „Trei-Erarchĭ“ fondată de Vasile Lupu Voevod la 1639, ambele restaurate acum sub domnia Regelui Carol. La aceste marĭ festivităţĭ vor lua parte Regele şi Regina României, Principele moştenitor cu principesa şi întréga Lor familie, mitropolitul Moldovei şi Sucevei cu înaltul cler, toţĭ miniştri cu demnitarii ţĕrii şi cetăţeni din întréga ţéră. Din acest incident primăria comunei Iaşĭ a hotărît baterea unei medalii comemorative, care pe o parte represintă pe fondatorii şi restauratorul bisericii: Ştefan-cel-Mare, Vasile Lupu şi Regele Carol ér pe reverse cele două bisericĭ restaurate. Oraşul Iaşĭ şi poporul din Moldova fac pregătirile cele mai marĭ în vederea acestei serbărĭ rare istorice.

Serbările din Azuga. Dumínecă în 26 Septemvrie v. 1904 se va face în Azuga (România) *inaugurarea monumentului ridicat în amintirea luptătorilor din comuna Predeal, căduţĭ în rĕsboiul independenţei*, după următórea programă: La órele 12 diua Inaugurarea Monumentului. De la órele 2—6 p. m. serbărĭ populare. La órele 9 séra bal în salonul cantinei fabricei de postav. (Intrarea: Lei 3 de familie, lei 2 de persónă.) Órele 12 nóptea masă comună à la carte. Comitetul monumentului e compus din d-niĭ: Ioan G. *Babeş*, Petre *Scheeser*, Aron *Jinga*, Dr. M. *Georgescu-Carpaţianu*, Inginerul Nestor *Urechiă*, Dumitru *Râpeanu* şi Petre *Dăscălescu*. — In aceeaşi di la 9 óre dim. se va sĕvêrşi *sfinţirea bisericei din Azuga.*

Lamentaţiune. Diua de 6 Octomvrie se serbéză de către Maghiarĭ ca o di de doliu întru amintirea esecutării capilor revoluţiunei de la 1848. Din incidentul acesta „E-k“ deploréză lipsa de însufleţire patriotică la tinerimea universitară din Clusiŭ. In alţĭ anĭ se celebra în acéstă di „requiem“ la biserica piariştilor. Anul acesta nu s'a celebrat. In biserica cea mare s'a ţinut un mic „requiem“, nu erau de faţă decât doi universitarĭ. Cercul universitar (Egyetemi kör) nu era representat. Ceĭ doi studenţĭ nu erau dintre membri. „Unde sunt membri cercului?“ — întrebà pe unul reporterul diarului. — „Aceia aparţin unei confesiunĭ, carĭ nu frecuentéză requiemele“ rĕspunse studentul. — Numai la bisericile reformate au ţinut predicatorii câte-o alocuţiune esplicând credincioşilor însemnătatea ḑilei.

După atâta sbucium şi propagandă patriotică prin pressă şi de pe catedre — este surprindĕtor resultatul constatat de fóia din Clusiŭ şi care denotă o decadenţă flagrantă a sentimentului patriotic la tinerimea maghiară.

De la exposiţia agrară română. Din Bucurescĭ se anunţă, că Dumínecă vor sosi la Bucurescĭ din Sinaia Maj. Lor Regele şi Regina României, însoţiţĭ de principele şi principesa moştenitóre, principele Carol şi principesa Elisaveta, pentru a visita esposiţiunea agrară.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenţilor de la gimnasiul din Braşov, s'a constituit Sâmbătă în 18 Sept. v. sub conducerea d-lui prof. Dr. A. *Bogdan*, în modul următor: vice-president Ioan Broşu cl. VIII gimn., secretar I Dumitru Coltofeanu cl. VIII gimn., secretar II Ioan Sĕcăreanu cl. VII gimn., bibliotecar: Iosif Caragea cl. VIII gimn., vice-bibliotecar: Ioan Lupan cl. VII gimn., cassar: Oprea Trandaburu cl. VII gimn., controlor: Petru Debu cl. VIII gimn. In comisia literară au fost aleşĭ din cl. VIII gimn.: Cornel Albu, Vicenţiu Ciorogariu şi Ioan Ludu; din cl. VII: Dumitru Cazacu, Noti Constantinidis şi Victor Jula; în comisia bibliografică: Traian Craşovan cl. VIII gimn. şi Ioan Jianu cl. VII gimn., ér referent al comisiei literare s'a ales Ioan Ludu cl. VIII gim.

Emil Ollivier la Roma. Fostul ministru-preşedinte al împĕratului Napoleon III cu tótă etatea sa de 80 anĭ, este destul de viguros spre a întreprinde călĕtorii mai mari. Corespondentul din Roma al ḑiarului „Figaro“ (Felix II), l'a întêlnit pe bĕtrânul politician în museele Vaticanului, unde dedea explicaţii nepoţilor sĕi. Corespondentul l'a intervievat asupra conflictului dintre guvernul frances şi Vatican, întrebându-l décă a avut prilegiu sĕ vorbéscă cu papa. Ollivier a rĕspuns, că a avut ocasiune a vorbi atât cu papa cât şi cu secretarul sĕu de stat şi a rĕmas uimit de vederile largĭ şi energia lui Piu X. Ollivier a spus, că în conversaţia avută cu papa şi cu Merry del Val a discutat şi conflictul, dér faţă cu corespondentul lui „Figaro“ a fost fórte reservat şi nu i-a destăinuit nimica.

Din Bucurescĭ ni-se scrie, că d-na Aurelia *Piposiŭ*, vĕduva regretatului Pompiliu Piposiŭ, fost redactor al „Tribunei“ din Sibiiu şi apoi al „Gazetei Bucovinei“, a fost numită directóră a şcólei de menaj „Eraclide“ din Bucurescĭ. D-na Piposiŭ a făcut studii speciale în Viena, luându-şĭ aicĭ diploma pentru conducerea unei şcóle de menagiu.

Referent şcolar provisor la consistoriul gr. or. român din Arad a fost numit d-l Dr. Caius *Brediceanu.*

Cununie. D-l Dionisie *Florian*, căpitan în armata c. şi r. şi-a serbat cununia cu d-şóra Marianna *Wiehart* în Viena.

Congregaţiunea de tómnă a comitatului Braşov este convocată pe ḑiua de 15 Oct. n. a. c. la órele 9 a. m.

Românii din Hunedóra invită la concertul dat de corul „Reuniunei femeilor române“ din prilegiul adunării desp. „Asociaţiunii“, ce se va ţiné Dumínecă în 9 Oct. st. n. 1904 în sala hot. „Hunyadi Várhoz“ din Hunedóra. Inceputul Concertului precis la $7^1/_2$ óre séra. Adunarea desp. „Asociaţiunii“ se ţine în aceeaşĭ ḑi, înainte de am., în biserica gr. or., după sf. liturgie. După adunare banchet. Preţul de întrare: De persónă: Loc I 2 cor. Locul II 1 cor. 50 banĭ. Locul III 1 cor. 20 banĭ. Parterre 1 cor. Galerie 50 banĭ. Venitul curat se împarte între „Asociaţiune“ şi şcóla română din Hunedóra. Contribuirĭ peste taxa de întrare se vor publica.

Program: 1) „Ce facĭ Ioană“ de G. Dima, cor mixt. 2) „La ioénă“ de A. Vlăhuţa, declamată de d-na Elisabeta Ciontea. 3) „M'aş mărita“ de T. Popovicĭ, cor mixt. 4) „Mândruliţă de la munte“ de G. Stefanescu, solo de bariton. 5) „Sĕrmana frunză“ de G. Dima, cor mixt. 6) „Nu-i dreptate“ de G. Dima, cor mixt. După concert, dans până 'n zorĭ.

Frica lui Alexiev. Corespondentul ḑiarului parisian „Echo de Paris“ află din sorginte privată, că la scirea despre retragerea Ruşilor de la Liaoyang, Alexiew ar fi luat în Mukden imediat un tren separat, plecând în cea mai mare grabă spre Charbin. Graba lui era atât de mare, încât trenul special a împiedecat timp de mai multe óre comunicarea trenurilor militare pe acéstă linie causând chiar o nenorocire, ciocnindu-se trenul special cu un tren sanitar. Vre-o 40 soldaţĭ răniţĭ aflătorĭ în acest tren au fost ucişĭ.

Teatru român de diletanţĭ. La representaţia teatrală românéscă de Dumínecă séra *Taraful lui Dicu* va delecta publicul între pause cu piese alese românescĭ.

Din cercurile diplomatice. Din Paris se anunţă, că d-l Bourgarel ministru plenipotenţiar frances în Sofia a fost numit în aceeaşĭ calitate la Bucurescĭ.

Avis. Adunarea cercuală a despărţĕmêntului „*Hida-Huedin*“ al „Asociaţiunii pentru literatura rom. şi cult. pop. român“, neputêndu-se ţiné în 4 Septemvrie a. c. se convócă de nou în Hida (Hidalmás) pe 16 Octomvrie st. n. 1904, pe lângă acelaşĭ program. Banffy-Huedin, 7 Septemvrie 1904. *Ioan Pop*, director al despărţĕmêntului. Dr. *Andreiŭ Pop*, notar.

Teatru german. Mâne va juca trupa teatrală a d-lui Bauer tragedia „*Die Räuber*“ de Schiller.

ULTIME SCIRI.

Praga, 7 Octomvrie. In dieta provincială Cehii au făcut declaraţia că ei sunt decişĭ a duce înainte lupta contra sistemului de guvernare până ce vor fi satisfăcute postulatele juste regatului boem şi ale poporului. Germanii continuă obstrucţiunea.

Petersburg, 7 Octomvrie. In ultimul sĕu raport *Kuropatkin* accentuéză, că organisarea trupelor rusescĭ în Manciuria este escelentă şi fie-care divisiune e la locul sĕu în posiţiune de luptă corespunḑĕtóre.

Aicĭ s'a lăţit svonul, că armata lui *Oku* ar fi trecut rîul Hunho şi că vré sĕ încunjure aripa Ruşilor.

Diverse.

Un obiceiŭ curios al regimentelor turcescĭ. Nu este multă vreme de când s'a părăsit un obiceiŭ fórte curios care era, din timpurile fórte vechĭ, pe la tóte regimentele turcescĭ. Acest obiceiŭ consta din următórele ceremonii caraghióse:

După masa de séră, la fie-care regiment trebuia ca toboşariĭ sĕ bată tobele în curtea casarmei; după vre-un sfert de óră venia apoi întreg regimentul în curte, se alinia şi sta astfel pâna ce se da un semnal cu trompeta. La acest semnal fie-care soldat trebuia sĕ facă câte-un încunjur împrejurul caporalilor; fie-care caporal împrejurul sergenţilor; fie-care sergent împrejurul subofiţerilor; şi aşa mai departe până ce ajungea din grad, până la colonel, Singurul dintre tóte gradele care nu făcea încunjurul era comandantul regimentului. In timpul acestor cercuirĭ, fie-care mulţămia Sultanului pentru-că i-a dat de mâncare. După ce se isprăvia acésta curiósă învêrtire, începea sĕ cânte musica militară, ér la sfêrşitul imnului, întregul regiment trebuia sĕ strige de trei-orĭ: „Dumneḑeu sĕ dea viéţă şi sănĕtate Sultanului!“ — Intrégă ceremonia acésta, care avea o destul de lungă întârḑiere, se sfêrşia apoi prin trei bătăi de palme consecutive.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.30
Renta de coróne ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	210.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	161.10
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	100 —
Renta de aur austr.	119.70
Renta de corone austr. 4%	100.—
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.45
Losurĭ din 1860.	154.65
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.49
Acții de-ale Băncei ung. de credit	782.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	676.—
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	117 35
London vista	239·42½
Paris vista	95.20
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Octomvrie n. 1904

Bancnote rom.	Cump.	18.92	Vênd.	18 96
Argint român.	„	18.80	„	18.90
Napoleond'orĭ.	„	19.02	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.52½	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 7 Octomvrie 1904.

Mêsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	17	—
„	Grâu mijlociu	16	80
„	Grâu mai slab	16	70
„	Grâu amestecat	12	40
„	Sĕcară frumósă	10	70
„	Sĕcară mijlociă	10	30
„	Orz frumos	9	40
„	Orz mijlociu	9	—
„	Ovĕs frumos	7	20
„	Ovĕs mijlociu	7	—
„	Cucuruz	12	20
„	Mălaiu (meiŭ)	10	—
„	Mazăre	15	80
„	Linte	22	—
„	Fasole	19	—
„	Sĕmênță de in	22	—
„	Sĕmênță de cânepă	9	—
„	Cartofĭ	2	40
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de berbece	—	76
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov.

se pot procura următórele cărțĭ:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Cărțĭ pentru comercianțĭ
și funcționarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, *de I. C. Panțu.* O carte bună pentru a învĕța cu ușurință contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de *I. C. Panțu.* Conține modele de circulare, scrisorĭ de informațiunĭ, recomandațiunĭ și acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune și espedițiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panțu.* Acéstă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Prețul broș. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Tipografia A. Mureșianu, Brașov,